

ARCHITEKT

Kod zawodu

216101

1. Zadania zawodowe

Architekt opracowuje programy funkcjonalno-przestrzenne i projekty planów budowy, rozbudowy i modernizacji obiektów budowlanych lub ich części wraz z przyległym terenem. Pełni kontrolę nad realizacją projektowanych obiektów w ramach nadzoru autorskiego i budowlanego. Prowadzi badania nad praktycznym wykorzystaniem w budownictwie wyników prac z innych dziedzin. Do jego zadań należy również określanie stanu prawnego, uwarunkowań zewnętrznych i urbanistycznych oraz opracowywanie programu funkcjonalno-jakościowego i funkcjonalno-przestrzennego projektowanych obiektów. Musi podejmować decyzje projektowe dotyczące rozwiązań konstrukcyjnych i materiałowych. Opracowuje założenia do projektów branżowych (konstrukcje, instalacje sanitarne, elektryczne, technologia, ochrona ppoż., akustyka), a po uzyskaniu powyższych zajmuje się zapewnieniem możliwości ich realizacji w projektowanym obiekcie. W swojej pracy odpowiada za prowadzenie i koordynowanie pracy przy projektach wielobranżowych. Sprawuje nadzór nad procesem legislacji poszczególnych faz projektu. Osoba na stanowisku architekta opracowuje projekty od strony plastyczno-przestrzennej, projektuje otoczenie obiektu i zagospodarowanie działki. Czuwa nad zapewnianiem związków funkcjonalnych, przestrzennych i krajobrazowych projektowanego obiektu z otoczeniem. Jest odpowiedzialny za prowadzenie nadzoru autorskiego nad realizacją projektu, nadzoruje innych pracowników, opracowuje programy funkcjonalno-przestrzenne i projekty wnętrz obiektów w fazie projektowania architektonicznego oraz przebudowy, modernizacji i adaptacji wnętrz istniejących. Może prowadzić działalność naukowo-dydaktyczną. Czasami pełni funkcje administracyjne w służbach publicznych. Firmy architektoniczne i firmy multidyscyplinarne zatrudniające architektów przykładają dużą wagę do zachowania najwyższych standardów niezależności, bezstronności, tajemnicy zawodowej, uczciwości, kompetencji, profesjonalizmu oraz do najwyższej jakości pracy. W związku z tym architektów obowiązuje Kodeks Etyki Zawodowej opracowany przez Izbę Architektów.

2. Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Ustawa z dnia 9 maja 2014 r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 768) zmieniła warunki podjęcia pracy w zawodzie architekta.

Architektem zgodnie z Ustawą Prawa budowlanego z dnia 7 lipca 1994 r., Dz. U. z 2013 poz. 1409 (brzmienie od 19 stycznia 2014r.), może być osoba, która:

- **ukończyła studia** na kierunku odpowiednim dla danej specjalności i uzyskała dyplom ukończenia wyższej uczelni,
Lista uczelni kształcących na kierunkach architektonicznych znajduje się w załączniku:
www.izbaarchitektow.pl/pliki/uczelnie_ksztalcace_na_kierunkach_architektonicznych_w_polsce.pdf
- **odbyła praktykę zawodową,**
- **zdała egzamin na uprawnienia budowlane** – informacje na temat terminów przeprowadzania egzaminów można znaleźć na stronie właściwej Izby Architektów – www.izbaarchitektow.pl. Wnioski o przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego oraz o nadanie uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej do projektowania bez ograniczeń składane są do okręgowej komisji kwalifikacyjnej Izby Architektów, jednej - wybranej przez zainteresowanego. Po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego Komisja Egzaminacyjna przekazuje wniosek wraz z materiałami postępowania kwalifikacyjnego do okręgowej komisji kwalifikacyjnej Izby Architektów właściwej według art. 21 § 1 pkt 3 Kodeksu Postępowania Administracyjnego tj. przede wszystkim według miejsca zamieszkania zainteresowanego w kraju. Wniosek o nadanie uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej do projektowania bez ograniczeń powinien być sporządzony zgodnie z wzorem do pobrania na stronie internetowej Lubelskiej Okręgowej Izby Architektów RP www.lubelska.iarp.pl.

Z egzaminu zwalnia się absolwenta studiów wyższych prowadzonych na podstawie umowy zawartej między uczelnią a właściwym organem samorządu zawodowego w zakresie odpowiadającym programowi kształcenia opracowanemu z udziałem organu samorządu zawodowego.

Biuro Lubelskiej Okręgowej Izby Architektów RP

adres:

ul. Grodzka 3

20-112 Lublin

tel./fax (81) 534 70 48

tel. (81) 534 25 98

e-mail (biuro) lubelska@izbaarchitektow.pl

Do wniosku o nadanie uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej do projektowania bez ograniczeń należy dołączyć:

- odpis dyplomu (poświadczony za zgodność z oryginałem przez uczelnię, która wydała dyplom, przez notariusza albo przez pracownika biura Okręgowej Izby Architektów RP przyjmującego wniosek);
- książkę praktyki zawodowej (w oryginale), książka praktyki zawodowej powinna być na wniosek zainteresowanego opieczetowana i zarejestrowana przez okręgową komisję kwalifikacyjną Izby Architektów RP przed rozpoczęciem praktyki zawodowej;
- w przypadku praktyki zawodowej odbytej za granicą, a także praktyki odbytej przy projektowaniu lub na budowie obiektów budowlanych usytuowanych na terenach zamkniętych, w jednostce podległej Ministrowi Obrony Narodowej lub ministrowi właściwemu w sprawach wewnętrznych, zamiast książki praktyki zawodowej składa się zaświadczenie (w oryginale) wydane przez kierownika jednostki, w której odbywała się praktyka albo wydane przez właściwego wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego sporządzone zgodnie z postanowieniami § 4 ust. 5, § 5 i § 28 Rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 roku w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz.U.2006.83.578);
- kopię dowodu osobistego;
- oświadczenie w sprawie przetwarzania danych osobowych osoby ubiegającej się o uprawnienia budowlane, dla potrzeb postępowania mającego na celu nadanie uprawnień;
- życiorys zawodowy;

- aktualne zaświadczenia o przynależności do właściwej izby zawodowej dotyczące każdej osoby, pod której kierownictwem była odbywana praktyka;
- dowód uiszczenia pierwszej raty opłaty za postępowanie kwalifikacyjne;
- osoba posiadająca uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej w zakresie ograniczonym jest zwolniona z przedstawienia: książki praktyki zawodowej lub zaświadczenia w przypadku praktyki odbytej za granicą lub innej z w/w., oraz zaświadczenia o przynależności do właściwej izby zawodowej dotyczące każdej osoby, pod której kierownictwem była odbywana praktyka.

Zmiany nastąpiły także w zakresie przynależności do izby architektów.

Do Izby Architektów RP mogą należeć osoby:

- I. posiadające uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej (architekci i inżynierowie budownictwa):
 1. do projektowania bez ograniczeń,
 2. do projektowania w ograniczonym zakresie,
 3. do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń,
 4. do kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie,
 5. do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń,
 6. do projektowania i kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie.

3. Szanse zatrudnienia

Architekt może pracować w pracowni architektonicznej i biurach projektowych, gdzie ma możliwość awansu i może uzyskać np. pozycję partnera. Absolwenci zatrudnienie znajdują również w urzędach administracji państwowej i terenowej. Mogą prowadzić prywatne pracownie architektoniczno-projektowe. Mogą także podjąć współpracę z redakcjami czasopism poświęconych problematyce architektury, wystroju wnętrz czy budownictwa. Z powodzeniem zajmują się też wzornictwem przemysłowym bądź architekturą wnętrz. Zakładając własną pracownię należy posiadać odpowiednie uprawnienia, mianowicie: być członkiem Izby Architektów oraz założyć działalność gospodarczą. Trzeba posiadać odpowiedni sprzęt komputerowy i oprogramowanie, koszt takiego wyposażenia to przedział od kilkunastu do kilkudziesięciu tysięcy złotych. Architekci, którzy decydują się na założenie własnej pracowni są z reguły osobami z co najmniej kilkuletnim stażem pracy, które mają doświadczenie i cieszą się uznaniem wśród klientów.

W 2013 roku w urzędach pracy województwa lubelskiego bezrobotnych w zawodzie architekta zarejestrowanych było **45** osób, w tym 22 kobiety. W tym okresie zgłoszono **9** ofert pracy. Pracodawcy w tej branży najczęściej poszukują pracowników korzystając nie tylko z usług urzędów pracy. Istnieją portale branżowe np. www.architekci.pl lub www.ronet.pl za pomocą których pracodawcy publikują swoje oferty, a osoby poszukujące pracę zgłaszają swoje kandydatury. Pracodawcy coraz częściej korzystają także z usług biur karier istniejących przy uczelniach, chętnie przyjmując nie tylko do pracy, ale na staże i praktyki. (Biuro Karier Politechniki Lubelskiej <http://www.biurokarierpollub.pl>).

4. Płaca

Zarobki architektów kształtują się w granicach od 3000 zł do 7000 zł. Pensja uzależniona jest od wykształcenia, formy zatrudnienia, miejsca pracy, stażu pracy, doświadczenia, dodatkowych uprawnień i umiejętności, a także prestiżu firmy oraz ilości zleceń. Zarobki architektów wykazują się bardzo dużą rozpiętością. Początkujący i młodzi architekci często pracują na umowy cywilnoprawne tzw. umowy-zlecenia czy umowy o dzieło, z wynagrodzeniem na poziomie koło 2000 złotych. Na lepsze warunki płacowe mogą liczyć ci, którzy już podczas studiów trafili na praktyki do lepszych, renomowanych biur projektowo-architektonicznych i dali się poznać jako osoby zdolne, kreatywne i pracowite. Najczęściej bowiem to oni po ukończeniu studiów mogą liczyć na trwałą współpracę z biurami, w których pracę rozpoczęli już w trakcie studiów. Tacy młodzi architekci już w pierwszej pracy po ukończeniu studiów mogą liczyć na zarobki na poziomie około 3,5 do 4 tysięcy złotych brutto. Jak w większości zawodów, na bardzo wysokie zarobki mogą liczyć tylko nieliczni (informacje zaczerpnięte ze strony: www.wynagrodzenia.pl).

Architekt kierujący wielobranżowym zespołem projektowym świadczy innym firmom lub osobom usługę projektową. Dla jej jakości podstawowe znaczenie mają twórcze możliwości, wiedza, umiejętności oraz praca i kompetencje kierowanego przezeń zespołu. W fazie tworzenia projektu architekt jest osobą, która musi w pełni ogarnąć wszystkie aspekty stanowiące o złożoności zadania, dokonać ich analizy oraz podjąć i wdrożyć właściwe decyzje projektowe konieczne dla jego wykonania. Honorarium jest ekwiwalentem za twórczy wkład architekta i pracę jego zespołu, za permanentne kształcenie, utrzymanie i doskonalenie warsztatu pracy. Honorarium architekta jest zapisane w regulaminie, jednym

z dokumentów Izby Architektów, który reguluje relacje klient – architekt. Regulamin jest zgodny z ustaleniami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18.05.2002 roku w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych programem użytkowym i może być stosowany także w przypadkach określonych w tym rozporządzeniu. Regulamin opisuje okoliczności nie ujęte w rozporządzeniu, a mające wpływ na ustalenie wartości prac projektowych.

5. Podnoszenie kwalifikacji

Obecnie poszukuje się architektów, którzy oprócz uprawnień wykazują się biegłą znajomością prawa oraz przepisów, dlatego warto się dokształcać i nabywać nowe kwalifikacje na studiach podyplomowych lub innych kierunkach. Bardzo pożądaną umiejętnością jest umiejętność nawiązywania kontaktów z ludźmi oraz umiejętność prowadzenia negocjacji i rozwiązywania konfliktów, gdyż praca koordynatora procesu inwestycyjnego jest nieoceniona. Można zatem, a nawet trzeba korzystać z dodatkowych kursów i szkoleń, które pomogą stać się atrakcyjniejszym kandydatem dla pracodawcy. Są też architekci zajmujący stanowiska naukowe i dydaktyczne, wtedy podnoszenie kwalifikacji jest obligatoryjne. W tym zawodzie panuje duża konkurencja, liczy się design. Pamiętać należy, iż o powodzeniu architekta na rynku pracy decyduje jego talent, doświadczenie, umiejętność współpracy z kontrahentami, a przede wszystkim dobre referencje.

Osoby zainteresowane podnoszeniem kwalifikacji na studiach wyższych mogą wybierać spośród kilku kierunków na różnych poziomach: studia uzupełniające magisterskie, a także studia podyplomowe i doktoranckie. Aktualnie na Politechnice Lubelskiej, oprócz studiów na kierunku Architektura, organizowane są bezpłatne studia podyplomowe z zakresu: Budownictwo dla architektów i instalatorów (<http://wbia.pollub.pl/pl/o-wydziale/studia-podyplomowe/budownictwo-dla-architektow-i-instalatorow>).

Kierunek: Architektura krajobrazu dostępna jest na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie można studiować Architekturę i Urbanistykę. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie także oferuje kierunek Architektura Krajobrazu na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu.

Oprócz kształcenia w formie studiów istnieje wiele możliwości doszkalania (kursy, szkolenia), np. projektowanie oświetlenia, projektowanie mebli, kursy komputerowe z odpowiednich programów branżowych. Często producenci różnego rodzaju wyposażenia organizują szkolenia produktowe, również przez internet. Dodatkowo w Lublinie istnieje grupa LUB DESIGN, która organizuje różne akcje dla architektów lub osób zainteresowanych tą tematyką, m.in. różnorodne warsztaty. (strona internetowa <http://lubdesign.wordpress.com/author/lubdesign/>, Facebook <https://www.facebook.com/lubdesign>).